

1969
IK WAS ERBIJ

'The Eagle has landed'

Veel mensen hebben wel zo'n zomer, die ene zomer dat alles anders was dan normaal. Voor ruimtevaartjournalist Piet Smolders (83) was dat de zomer van 1969, toen de mens voor het eerst voet op de maan zette.

Tekst: Bram de Graaf, beeld: ANP, privébezit

In Piet Smolders' werkkamer in Oirschot staat een schildersezal naast het bureau. "Als ik even geen zin heb om te schrijven, ga ik schilderen", zegt de ruimtevaartjournalist. Op het doek zijn astronauten Neil Armstrong en Buzz Aldrin afgebeeld voor hun maanlander. "Het is op 21 juli precies 55 jaar geleden dat ze als eerste mensen op de maan liepen, de belangrijkste gebeurtenis in mijn carrière."

In de zomer van 1969 vierden de hippies hun hoogtijdagen. Aan de andere kant van de wereld escaleerde de Vietnamoorlog. "Dat ging allemaal langs me heen", bekent Smolders. "Ik had wel iets anders aan mijn hoofd."

Op 16 juli werd Apollo 11 gelanceerd, met als missie: mensen op de maan zetten. Al jong was Smolders gefascineerd geraakt door de ruimtevaart. Hij groeide op aan de rand van Eindhoven, waar het 's nachts nog pikkedonker was. Vanuit de opkamer van hun boer-

derij tuurde hij met een kijkertje uren naar de sterren. "Ik maakte daar tekeningen van en schreef er teksten bij. Mensen vonden mij maar vreemd." Vanaf 1961 publiceerde hij artikelen over de ruimtevaart. Zijn interesse ging vooral uit naar de Russen, die als eersten een grote satelliet in de ruimte brachten en kort erna een hondje. "En in 1961 een mens. Yuri Gagarin, mijn zoon is naar hem vernoemd."

Apollo Henkie

Op verzoek van zijn uitgever stortte hij zich in 1968 op de Amerikaanse ruimtevaart, toen duidelijk werd dat zij als eersten op de maan zouden staan. Daarom volgde Smolders de reis van Apollo 11 op de voet. Vier dagen na de lancering scheidde maanlander Eagle zich 100 kilometer boven het maanoppervlak van de commandomodule en begon aan zijn afdaling. Heel Nederland zat die zomernacht aan de televisie gekluisterd. In de studio in

Hilversum gaf Henk Terlingen, vanaf toen bekend als 'Apollo Henkie', emotioneel commentaar bij wazige zwart-witbeelden, met naast hem deskundige Chriet Titulaer. Thuis in Geldrop bekeek Smolders met een 6x6-fotocamera de uitzending, samen met zijn vrouw en ouders. "Ik had geen aandacht voor hen. Het boek was voor 95 procent af, maar ik moest nog een verslag van de landing en foto's maken." Het werd even spannend toen Armstrong moest overschakelen op handbesturing om kraters en grote rotsblokken te ontwijken. "Dat kostte veel brandstof, het was kantje boord." Om 21.17 uur klonk het: "Houston, de Eagle is geland. We ademen weer." "We zijn er!" jubelde Terlingen. "We zijn geland op de maan, dames en heren."

Het duurde nog ruim zes uur voordat Armstrong naar buiten kwam. Smolders schreef ondertussen het stuk over de afdaling en de landing.

Klaarwakker tijdens de maanlanding

Wat gebeurde er nog meer die zomer?

20 juli

Eddy Merckx wint zijn eerste Tour de France

25 juli

President Nixon kondigt vertrek Amerikanen in Vietnam aan

8 augustus

Actrice Sharon Tate vermoord door The Manson Family

15 augustus

Eerste editie van het driedaagse festival Woodstock

Piet Smolders

“Ik probeerde mee te beleven wat er op de maan gebeurde. Ik kon uiteraard niet slapen.”

Op 21 juli, 3.56 uur onze tijd, zette Armstrong eindelijk voet op de maan en sprak de legendarisch geworden woorden: “Een kleine stap voor een mens, een reuzensprong voor de mensheid.”

Ook Aldrin daalde af, waarna beelden volgden van het planten van de Amerikaanse vlag en huppende astronauten. “Iets van deze orde zullen, wij althans, in ons leven niet meer meemaken”, besloot Terlingen de uitzending. Terwijl het buiten licht werd en Nederland ging slapen, spoedde Smolders zich naar een gereedstaande taxi naar Amsterdam waar zijn foto's ontwikkeld en afgedrukt zouden worden. “In de auto heb ik Armstrongs woorden toegevoegd.”

Bestseller

Op 24 juli, de dag dat de Apollo 11-bemanning veilig terugkeerde op aarde, lag *Amerikanen op de maan* in de winkel. Het werd een bescheiden bestseller. Nadien werd Smolders vaak gevraagd als ruimtevaartcommentator en maakte hij ook ruimtevaartprogramma's. Daarna schreef hij nog meer ruimtevaartboeken. “Ik heb zes van de twaalf mensen die op de maan liepen, geïnterviewd”, zegt hij trots. Maar het trotst is hij op de naar hem vernoemde planetoïde. “Om hem te zien te heb je wel een flinke telescoop nodig. Maar mijn vrouw en ik hebben uitgerekend dat we er daarmee wel 14 vierkante kilometer grond erbij hebben gekregen.”